

УДК 911.3

Починок П.М.

РОЗВИТОК ЛОГІСТИКИ ТУРИЗМУ В АЛЖИРІ

Аналізуються недоліки розвитку логістики туризму в АНДР, розглядаються шляхи поліпшення управління туристично–рекреаційною сферою. На підставі дослідження логістичного потенціалу ресурсної бази туризму, визначено перспективи подальших досліджень і розвитку логістичної стратегії сталого розвитку туризму в АНДР.

Ключові слова: логістика туризму, туристично–рекреаційна сфера, логістичний потенціал.

Анализируются недостатки развития логистики туризма в АНДР, рассматриваются пути улучшения управления туристско–рекреационной сферы. На основании исследования логистического потенциала ресурсной базы туризма, определены перспективы дальнейших исследований и развития логистической стратегии устойчивого развития туризма в АНДР.

Ключевые слова: логистики туризма, туристско–рекреационная сфера, логистический потенциал.

The article runs about analyzed disadvantages of logistic of tourism in Algeria. The author talks about discussions of the ways to improve the management of tourism–recreational sphere. The article covers the aspects, those say that the basis of study and generalization of logistic capacity of the resource base of tourism the prospects subsequent researches and development of logistic strategy for sustainable development of tourism in Algeria.

Key words: logistic of tourism, tourism–recreational sphere, logistic capacity/

Актуальність теми дослідження. Туризм у сучасній економіці Алжиру став є потенційно однією з важливих секторів економіки, забезпечуючи частину податкових надходжень у місцевий бюджет, розвиток регіону та інфраструктуру туристично-рекреаційної сфери в країні. Але нині спостерігається недостатній розвиток туристичної галузі, неповне використання її природно-ресурсного потенціалу, невідповідність туристичних послуг міжнародним стандартам та недостатня оптимізація управління рекреаційно-туристичною сферою в Алжирі. Як показує світова практика управління туризмом пов'язана з впровадженням логістичних підходів. Це відноситься до можливостей та перспектив її розвитку в Алжирі, де необхідно впровадити окремий логістичний підхід до розвитку туризму, розвитку ТРС на державному та регіональних рівнях, з метою забезпечення сталості туризму, вдосконалити фінансово-економічні механізми та інформаційне забезпечення управління, функціонування туристично-рекреаційної сфери на основі вдосконалення законодавчої бази, розробити стратегію та модель сталого розвитку туризму Алжиру. Туристично-рекреаційна сфера (ТРС) в Алжирі, як і в інших країнах Північної Африки, повинна стати важливим джерелом прибутків для держави та її регіонів, додаткове використання доходів для населення та туристичної галузі Алжиру. Це сприятиме покращанню якості туристичного продукту, наближенню їх до міжнародних стандартів, забезпеченню сталого характеру туризму, збереженню його ресурсної бази шляхом регулювання і вдосконалення туристопотоку тощо.

Літературні дослідження та публікації. Проблеми розвитку туризму розглядалися ще в працях А. Сміта та Д. Рікардо як вид діяльності на основі двосторонніх обмінів продуктами міжнародного туризму у результаті різниці цін на ресурси та валютних курсів у різних країнах. Наукові джерела та публікації з логістики туризму щодо цієї проблеми зокрема, є нечисленні [1]. Хоча в сучасних виданнях з менеджменту туризму, інформатизації туристичного бізнесу логістиці

відводиться важливе місце [2; 4]. Сюди ж можна додати публікації професора Смирнова, зокрема монографію [3;].

Важливість застосування логістичних підходів до сфери туризму, вивчення особливостей технологічного процесу надання туристичних послуг, визначення основних моделей та каналів збуту туристичного продукту на ринку, класифікація та структуризація туристичного продукту як основного продукту туристичної галузі, визначення стратегії розвитку туризму на підставі логістичної моделі сталого розвитку туризму обумовили вибір мети дослідження.

Метою статті є визначення логістичної стратегії сталого розвитку туризму в Алжирі на підставі застосування логістичної моделі «сталого туризму» та її прикладання до сучасного розвитку туристичної галузі в АНДР.

Виклад основного матеріалу. Логістика туризму – це сучасний напрямок логістики, який передбачає оптимізацію туристичних (людських), матеріальних та інформаційних потоків, пов'язаних із наданням туристичних послуг. ЛТ передбачає надання якісних туристичних послуг, підвищення якості туристичного продукту до рівня світових стандартів за умови оптимізації використання матеріальних та інформаційних потоків, зниження загальних витрат на здійснення туристичного супроводу, обслуговування та сервісу. Це вимагає підвищення рівня менеджменту туристичної індустрії, державного регулювання її розвитку з урахуванням міжнародної та вітчизняної конкуренції, здійснення ефективного туроперейтингу, враховуючи необхідність удосконалення методики розроблення турів.

Одним із найважливіших факторів, що визначають розвиток туризму, є глобалізація світової економіки. Тому удосконалення фінансово-економічних інструментів та інформаційних технологій у туристично-рекреаційній сфері повинно здійснюватися та функціонувати на засадах єврологістики.

Важливим інструментом, який сприяє розвитку туризму та зменшенню логістичних витрат, є SWOT-аналіз розвитку туризму конкретної країни (регіону, території). На основі SWOT-аналізу можна пояснити стратегічну інтерпретацію впливу описаних факторів на тенденції в'їзного та внутрішнього туризму, специфіку логістичних процесів у туристичних підприємствах різних країн.

Застосування SWOT-аналізу необхідно поєднувати з іншими інструментами менеджменту в туризмі, які дають змогу підвищити якість туристичного продукту до міжнародних стандартів, залучити більшу кількість споживачів туристичних послуг, які, за даними дослідників, не задоволені оцінкою параметрів "витрати–якість" щодо туристичних продуктів вітчизняних турфірм.

Урахування усіх чотирьох складових SWOT-аналізу у комплексі дасть змогу визначити основні стратегічні напрямки розвитку туристичної галузі, сформулювати цілі та конкретні завдання. Також

SWOT-аналіз дасть змогу намітити план стратегічного розвитку галузі в майбутньому, передбачити необхідні дії та засоби, врахувати нові можливості(табл.1).

Таблиця 1. SWOT-аналіз туристичної галузі Середземноморського узбережжя Алжиру

<i>Strength – сильні сторони:</i>	<i>Weakness – слабкі сторони</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Не потребує надмірних капіталовкладень; – сприяє значному припливу іноземного капіталу; – зростання ваги туристичної галузі в економіці країни; – висока рентабельність порівняно із здійсненими витратами; – стає зростання кількості туристів (іноземний та внутрішній туризм); – постійний попит на туристичні послуги; – кваліфіковані кадри (підготовка у ВНЗ, досвід роботи у туристичних фірмах). 	<ul style="list-style-type: none"> – Залежність від екологічного стану; – якісна робота та розвиток інфраструктури; - політична нестабільність; – недостатність конкурентних переваг порівняно з туризмом у розвинених країнах (зокрема Франції, США, Великої Британії); - культурні непорозуміння з туристами; – мала підтримка з боку державної політики щодо розвитку туризму.
<i>Opportunity – шанси</i>	<i>Threats- ризики</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Розвиток туристичної галузі економіки держави; – розвиток інших галузей, який приводить до росту екстремального туризму, підприємницької активності; розвиток нових видів туризму; – удосконалення законодавчої бази туризму; – швидке збільшення попиту на туристичні послуги на основі зростання купівельної спроможності окремих верст населення; – запровадження нових послуг; завоювання ринків. 	<ul style="list-style-type: none"> – Нестійка економічна ситуація, загроза економічних криз; – політична нестабільність; - можливі теракти.

Джерело: власна розробка. Примітка. * За даними Міністерства туризму в Алжирі. ** За матеріалами сайту <http://www.mta.gov.dz/>

Визначальним чинником та каталізатором розвитку туристичної діяльності в Алжирі є природно-ресурсний потенціал, основу якого

складає сукупність рекреаційних та лікувальних чинників: кліматичних умов, морської акваторії, термальних джерел, рельєфу тощо. Основний природний чинник рекреації для приморських курортних центрів – Середземне море. Пропускна спроможність пляжів практично визначає допустиме туристичне навантаження (пропускну здатність) курорту в теплий сезон, оскільки практично всі туристи, що розміщуються в межах прибережної зони, вважають морські купання та засмагання головною метою подорожі (або однією з головних).

Визначивши логістичний потенціал пляжної смуги Середземного моря можна розробляти перспективні плани подальшого туристичного освоєння території та розвитку МТБ туризму в Алжирі. Щоправда при цьому слід врахувати, що подальшому рекреаційному освоєнню прибережної смуги перешкоджають несприятливі певні політичні, економічні, геологічні, природні явища серед яких найбільш руйнівними є використання прибережної зони для видобування корисних копалин та використання курорту як головного порту країни, слабка державна підтримка в розвитку туристичної індустрії, недостатня кількість фінансових ресурсів, розмив берегів, що потребує коштовних робіт із стабілізації берегової лінії та збереження пляжної смуги, а також гарантування безпеки від тероризму. Що стосується природно-рекреаційних ресурсів, то вони, як і в інших країнах північної Африки, цілком сприятливі для розвитку туризму. Визначення логістичного потенціалу ресурсної бази туризму – важлива складова логістичної моделі сталого розвитку туризму в Алжирі. Тому початковою та програмувальною ланкою розвитку туризму мають бути рекреаційно – туристичні ресурси країни, відповідно до рекреаційної місткості, які повинні визначати потоки туристів, а їхні потреби разом з необхідними послугами мають задовольнятися шляхом розвитку матеріально – технічної бази туризму в Алжирі.

Таким чином визначення логістичного потенціалу сприяє вибору стратегічних напрямків (пріоритетів) розвитку туристичної галузі в Алжирі. Відповідно до цього здійснюється регулювання розвитку туристичної галузі у країні державними органами влади на основі нормативно-правової бази. Підвищення якості туристичних послуг передбачає зростання безпеки і рівня обслуговування, надання додаткових послуг споживачам турпродукту. Тому важливим у ЛТ є здійснення необхідних витрат для забезпечення належної безпеки туристів. Аналіз здійснення авіарейсів у туризмі дав змогу виявити такі причини недостатньої безпеки пасажирів авіатранспорту:

- значна ротація персоналу, низька оплата і кваліфікація, необхідність навчання, недостатній досвід, який працівники набувають у авіакомпаніях;
- відсутність достатніх систем безпеки в аеропортах; необхідність об'єднання розрізнених засобів безпеки в єдиний системний механізм (організація та захист терміналів по периметру

аеропорту; забезпечення високого професіоналізму персоналу; використання даних агентств служб безпеки, служб і відомств; охорона території аеропортів, самодисципліна персоналу);

- інші причини недостатньої безпеки авіапасажирів.

Для усунення цих причин та негативних явищ необхідно застосовувати такі заходи:

- впровадження ефективної політики розвитку туристичної галузі в країні;
- запобігання порушень дисципліни персоналом, отримання незаконної грошової винагороди за провезення недозволеного багажу, наркотиків, вибухових речовин та зброї;
- застосування умовних знаків і технологій, особливих кодів у спілкуванні персоналу при можливості терористичного акту, здійсненні паспортного контролю, визначення потенційно небезпечного населення, сканування багажу пасажирів, тренування персоналу у змодельованих ситуаціях.

Важливими аспектами підвищення ефективності логістичних процесів у ТРС є впровадження ефективних фінансових механізмів та інформаційних технологій. Це стосується насамперед автоматизації бронювання готельних місць, авіаквитків, кают на кораблі, оренди транспорту тощо під час надання туристичних послуг. Інший напрямок впровадження інформаційних технологій полягає у впровадженні програмного забезпечення для оптимізації управління використанням ресурсів туристичних агенцій та туроператорів, застереження туристичних підприємств від банкрутства. Фінансові механізми розвитку ТРС передбачають надходження значних коштів від цікавих екскурсійних програм про культурно-історичне значення певної місцевості, пізнавальних та розважальних програм. Адже 40—60 % коштів від туризму надходять саме завдяки супутнім до проживання програмам, які реалізуються підприємствами та установами туристичної інфраструктури (харчування, резервація та оплата екскурсій, оренда автомобілів, надання фінансових послуг). Для цього необхідно максимально наблизити якість курортно-туристичних послуг до міжнародних стандартів.

Вирішення вищеописаних актуальних проблем розвитку логістики туризму в Алжирі вимагає підвищення політичних заходів країни щодо розвитку даної сфери, професійного рівня, кваліфікації, досвіду працівників і менеджерів туристичного бізнесу, вивчення та впровадження світового досвіду надання туристичних послуг, послуг гостинності і рекреації, логістичного сервісу для їхнього наближення до світових стандартів.

Отже, на сучасному етапі становлення туристичної галузі необхідно звернути особливу увагу на розвиток логістики у її взаємозв'язку з іншими напрямками та інструментами менеджменту у туризмі, а саме:

- зв'язок логістики туризму (ЛТ) із маркетингом туристичної діяльності; сегментація ринків споживачів туристичного продукту – застосування сучасних методів стратегічної діагностики до прогнозування розвитку туризму в окремих регіонах;
- застосування методів оптимізації збуту туристичного продукту для зниження логістичних витрат (методу мережевого планування та управління та інших);
- підвищення ролі логістичного сервісу у туризмі;
- застосування сучасних логістичних інформаційних систем із урахуванням глобалізаційних тенденцій розвитку ;
- узгодження зустрічно-діючих економічних цілей для зниження логістичних витрат у туризмі;
- впровадження сучасних концепцій управління для оптимізації здійснення логістичних процесів у туризмі;
- удосконалення оргструктур управління туристичними фірмами, організація туристичних підрозділів, підвищення кваліфікації логістів-менеджерів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Перспективи розвитку туристично-рекреаційної сфери зумовлені значним потенціалом Алжиру в Північному регіоні Африки. Наявний потенціал можна реалізувати за допомогою впровадження дієвих логістичних підходів і фінансових механізмів залучення коштів для розвитку туристично-рекреаційної сфери та управління майном туристично-курортних комплексів. Особливе значення має розвиток логістики у туризмі, створення конкурентоспроможного на світовому ринку туристичного продукту за допомогою застосування сучасних інформаційних технологій. Розвиток ТРС пов'язаний переважно із недостатнім фінансуванням цієї важливої сфери та наявністю високопрофесійних кадрів, які будуть працювати в туристичній галузі.

На основі такого аналізу можна сформулювати основні напрямки стратегії розвитку логістики туризму в Алжирі, виявити недоліки та здійснити пошук реальних шляхів оптимізації управління туристично-рекреаційною сферою в країні.

1. Гвозденко Н.А. *Логистика в туризме.* – М.: Гардарики, 2004.
2. Квартальнов В.А. *Стратегический менеджмент в туризме: современный опыт управления.* – М.: Финансы и статистика, 2000.
3. Смирнов І.Г. *Логістика: просторово-територіальний вимір: Монографія.* – К.: Обрії, 2004.
4. Плотникова Н.И. *Комплексная автоматизация туристического бизнеса.* – Ч.1: *Информационные технологи в туризме.* – М.: Финансы и статистика, 2000.
5. Бауерсокс Д.Дж., Клосс Д.Дж. *Логистика: интегрированная цепь поставок.* – М.: ЗАО "Олимп-Бизнес", 2001. – 640 с.